

Điều quan trọng là mọi người cần nắm được những thông tin y học chính xác để có thể đưa ra quyết định đúng đắn nhất cho bản thân và gia đình về việc chích ngừa COVID-19. Để phân biệt đâu là thông tin đúng và đâu là thông tin sai không phải lúc nào cũng dễ dàng. Việc có được thông tin chính xác về vắc-xin là rất quan trọng và có thể giúp chặn đứng những lời đồn đoán và lầm tưởng. Thật khó để biết nguồn thông tin nào là đáng tin cậy. Hãy tìm hiểu cách [kiểm chứng để nhận biết các thông tin sai lệch](#).

Nếu quý vị vẫn đang phân vân để đưa ra quyết định hoặc đang giúp đỡ một người bạn đang lưỡng lự về việc có chích ngừa COVID-19 hay không, hãy truy cập [các nguồn đáng tin cậy](#) này để biết thông tin chính xác về vắc-xin và xem các dữ liệu thực tế dưới đây:

Lầm tưởng 1: Các loại vắc-xin được phát triển quá nhanh chóng, và người ta không biết liệu chúng có an toàn hay không.

Sự thật: Những loại vắc-xin này có thể được sản xuất nhanh chóng nhưng vẫn an toàn vì những lý do sau.

- Các nhà khoa học đã có được một khởi đầu thuận lợi vì họ đã nghiên cứu các chủng khác của vi-rút Corona như SARS và MERS trong quá khứ. Họ cũng đã tiến hành nghiên cứu cả hai loại vắc-xin mRNA và vectơ vi-rút. Đây là những loại vắc-xin COVID-19 được sử dụng ở Hoa Kỳ.
- Chính phủ đã chi rất nhiều tiền cũng như cung cấp nguồn lực dồi dào để phát triển vắc-xin. Điều này đã giúp các nhà khoa học có thể dễ dàng phối hợp cùng nhau hơn.
- Các nhà nghiên cứu đã sử dụng các hệ thống thử nghiệm sẵn có để tiến hành các cuộc thử nghiệm vắc-xin COVID-19. Các cuộc thử nghiệm có thể triển khai nhanh chóng vì đã có nhiều người mong muốn được tham gia thử nghiệm.
- Việc thẩm định và cấp phép sử dụng các loại vắc-xin COVID-19 đã được Cục Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm (FDA) và Trung tâm Kiểm soát Dịch bệnh (CDC) ưu tiên hàng đầu.
- Quy trình sản xuất vắc-xin mRNA (vắc-xin của Pfizer và Moderna) tốn ít thời gian hơn so với các loại vắc-xin truyền thống.
- Một số bước phát triển và sản xuất vắc-xin đã được thực hiện cùng lúc thay vì được thực hiện lần lượt. Ví dụ, khâu sản xuất đã bắt đầu trong khi các thử nghiệm lâm sàng vẫn đang được thực hiện. Điều quan trọng là tất cả các bước phải được tuân theo để sản xuất ra một loại vắc-xin mới và đảm bảo vắc-xin là an toàn, đã được tuân thủ. Không có bước nào đã bị bỏ qua.

Lầm tưởng 2: Chúng ta chưa biết hết về những tác dụng phụ lâu dài của vắc-xin.

Sự thật: Sự hiểu biết khoa học về cách thức hoạt động của vắc-xin cho chúng ta biết rằng các loại vắc-xin COVID-19 rất khó có khả năng gây ra bất kỳ tác dụng phụ lâu dài nào.

Dựa trên những gì chúng tôi đã biết từ những vắc-xin khác, bất kỳ tác dụng phụ nào thường bắt đầu xuất hiện trong vòng sáu tuần sau khi được chích vắc-xin. Vì lý do này, Cục Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm (FDA) đã yêu cầu mỗi loại vắc-xin COVID-19 mà họ cho phép sử dụng phải được nghiên cứu trong các chương trình thử nghiệm lâm sàng trong ít nhất tám tuần. Bên cạnh đó, CDC vẫn tiếp tục giám sát chặt chẽ các loại vắc-xin COVID-19 sau khi chúng được cho phép hoặc phê duyệt và được sử dụng cho ngày càng nhiều người. Đã gần một năm kể từ khi các loại vắc-xin COVID-19 được cấp phép (và hơn một năm kể từ khi bắt đầu các cuộc thử nghiệm vắc-xin). Nhiều tỷ người đã được chích vắc-xin COVID 19 và không có tác dụng phụ kéo dài nào đã được ghi nhận.

Ngược lại, chúng ta biết rằng chủng vi-rút gây bệnh COVID-19 có thể gây ra một số ảnh hưởng lâu dài ở cả người lớn và trẻ em. Ví dụ, một số người có thể tiếp tục có các triệu chứng như cảm thấy rất mệt mỏi, khó

ngủ, đau đầu và thở hụt hơi trong nhiều tháng sau lần nhiễm COVID-19 ban đầu, thường được gọi là COVID kéo dài, hậu COVID hoặc ảnh hưởng kéo dài của COVID. Hội chứng hậu COVID thậm chí có thể xảy ra ở những người ban đầu đã có các triệu chứng nhẹ của COVID-19 hoặc ở những người không hề có triệu chứng. Thêm vào đó, một tình trạng bệnh lý nghiêm trọng được gọi là Hội chứng Viêm Đa hệ thống ở Trẻ em (MIS-C) đã ảnh hưởng đến hàng nghìn trẻ em trong nhiều tuần sau khi lần nhiễm bệnh ban đầu, dẫn đến phải nhập viện hoặc tử vong. Chích ngừa giúp bảo vệ khỏi những ảnh hưởng “lâu dài” này của vi-rút.

Quý vị có thể tìm hiểu thêm về [Sự an toàn của Các loại Vắc-xin COVID-19](#) trên trang web của CDC.

Lầm tưởng 3: Trong vắc-xin có chứa vi-rút gây bệnh COVID-19 và có thể khiến quý vị bị bệnh.

Sự thật: Không loại vắc-xin nào có chứa vi-rút gây bệnh COVID-19 dưới bất kỳ dạng nào. Quý vị không thể mắc bệnh từ việc chích ngừa vắc-xin.

Nếu quý vị mắc COVID-19 ngay sau khi chích ngừa, đó là do quý vị đã bị nhiễm bệnh từ một người mắc COVID-19 vào cùng thời điểm quý vị được chích ngừa. Có thể mất đến 14 ngày để các triệu chứng xuất hiện sau khi quý vị nhiễm bệnh. Vì vậy, nếu quý vị bị nhiễm bệnh ngay trước khi được chích ngừa, quý vị có thể không phát bệnh cho đến sau khi đã được chích ngừa.

Quý vị cũng có thể bị nhiễm bệnh sau khi đã được chích ngừa. Điều này là do cơ thể quý vị cần có thời gian để hình thành khả năng miễn dịch. Mặc dù các loại vắc-xin rất hiệu quả, nhưng không có loại vắc-xin nào cho hiệu quả bảo vệ 100%.

Đôi khi người được chích ngừa sẽ lên cơn sốt hoặc cảm thấy mệt mỏi trong một hoặc hai ngày sau khi chích ngừa. Đây là các tác dụng phụ thông thường của vắc-xin do cơ thể đang hình thành khả năng miễn dịch, không phải bệnh do vi-rút gây ra. Các tác dụng phụ này không tồn tại lâu và sẽ biến mất sau vài ngày.

Lầm tưởng 4: Khi một người được chích ngừa COVID-19, họ sẽ phát tán vi-rút COVID-19 và truyền bệnh cho những người ở gần họ.

Sự thật: Không có vắc-xin nào trong số ba loại vắc-xin được phép sử dụng ở Hoa Kỳ có chứa vi-rút COVID-19 ở bất kỳ dạng nào. Việc chích ngừa vắc-xin không thể khiến quý vị phát tán vi-rút.

Các loại vắc-xin COVID-19 không thể truyền vi-rút gây bệnh COVID-19 cho bất cứ người nào hoặc làm cho họ bị nhiễm bệnh. Việc phát tán vi-rút từ vắc-xin chỉ có thể xảy ra khi vắc-xin có chứa phiên bản vi-rút đã được làm yếu đi. Không có vắc-xin nào trong số ba loại vắc-xin được phép sử dụng ở Hoa Kỳ có chứa vi-rút COVID-19 ở bất kỳ dạng nào. Không có vi-rút trong vắc-xin để có thể phát tán. Chích ngừa COVID-19 giúp giảm bớt nguy cơ bị nhiễm COVID-19. Và nếu quý vị không bị nhiễm vi-rút COVID-19, quý vị không thể phát tán vi-rút hoặc truyền bệnh cho người khác.

Lầm tưởng 5: Những vắc-xin này sử dụng vật liệu di truyền để kháng lại vi-rút. Điều đó có nghĩa là những vắc-xin này có thể ảnh hưởng đến gen của chúng ta.

Sự thật: Những loại vắc-xin này sử dụng vật liệu di truyền để dạy cơ thể cách kháng lại vi-rút. Tuy nhiên, vật liệu di truyền này không thay đổi gen của quý vị.

ADN hay RNA trong vắc-xin COVID-19 dạy các tế bào của cơ thể chúng ta cách sao chép một phần của protein gai phát hiện được trên vi-rút COVID-19. Bước này cần thiết để hệ thống miễn dịch của cơ thể hình

thành đáp ứng miễn dịch. Sau đó, hệ thống miễn dịch sẽ sản sinh các kháng thể và hình thành các tế bào miễn dịch để chống lại vi-rút COVID-19 nếu chúng ta bị phơi nhiễm với vi-rút trong tương lai.

Hai loại vắc-xin của Pfizer và Moderna có chứa vật liệu di truyền mRNA (viết tắt của “messenger” RNA). mRNA tuyệt đối không xâm nhập vào nhân tế bào nơi chứa DNA của chúng ta nên nó không thể làm thay đổi DNA của chúng ta. Vắc-xin J&J là một loại vắc-xin adenovirus có chứa DNA. Vắc-xin adenovirus sử dụng một loại vi-rút đã được biến đổi để không làm chúng ta bị bệnh và không thể nhân bản được. DNA trong vắc-xin không thể kết hợp với DNA (hoặc nhiễm sắc thể) của chúng ta vì vắc-xin không chứa loại enzym (có tên là Integrase) giúp kết nối các DNA với nhau.

Lầm tưởng 6: Vắc-xin có chứa một con chip siêu nhỏ được dùng để theo dõi các chuyển động của tôi.

Sự thật: Các loại vắc-xin COVID-19 không chứa con chip siêu nhỏ hay bất kỳ thiết bị theo dõi nào.

Loại kim tiêm được sử dụng để chích vắc-xin COVID-19 thậm chí nhỏ hơn rất nhiều so với con chip nhỏ nhất. Thông tin sai lệch này đã lan truyền trên mạng xã hội và nói rằng Bill Gates, người đồng sáng lập Microsoft, muốn theo dõi con người bằng cách cấy chip siêu nhỏ vào người họ. Quý Bill và Melinda Gates đã ra thông báo tuyên bố điều này là sai sự thật. Giống như nhiều tin đồn thổi trên mạng, tin đồn này khó có thể được dập tắt ngay cả khi nó đã được chứng minh nhiều lần là không đúng sự thật.

Lầm tưởng 7: Kim tiêm bị bỏ lại trong cánh tay của quý vị sau khi được chích vắc-xin.

Sự thật: Kim tiêm không bị bỏ lại trong cánh tay của quý vị sau khi được chích ngừa. Quý vị không thấy kim tiêm vì kim được rút vào bên trong xi-lanh hoặc khoang an toàn sau khi mũi tiêm được hoàn tất.

Quý vị có thể đã xem đoạn video về một người có kim tiêm bị bỏ lại trong cánh tay sau khi họ được chích vắc-xin. Những gì quý vị đang thấy thực chất là kim tiêm được rút vào bên trong bơm tiêm (xi-lanh) hoặc khoang an toàn. Ống tiêm có kim tiêm được rút vào bên trong xi-lanh hoạt động bằng cách rút kim tiêm vào trong xi-lanh của ống tiêm hoặc vào trong khoang an toàn ở phía bên cạnh của ống tiêm sau khi mũi tiêm được hoàn tất. Những ống tiêm này được sử dụng nhằm mục đích giảm thiểu nguy cơ nhân viên y tế bị thương do kim tiêm đâm trúng.

Loại kim tiêm được sử dụng để chích vắc-xin COVID-19 rất mỏng và lượng vắc-xin cũng rất ít. Vì cả kim tiêm và liều lượng vắc-xin đều rất nhỏ, quý vị có thể không cảm thấy kim tiêm hoặc dung dịch vắc-xin đang đi vào cánh tay của mình. Trước khi được chích vắc-xin, quý vị sẽ thấy chất dịch trong suốt bên trong ống tiêm và ở đầu mũi kim tiêm. Sau khi mũi tiêm được hoàn tất, quý vị sẽ thấy không còn chất dịch trong ống tiêm và kim tiêm được rút vào trong xi-lanh (hay khoang an toàn).

Lầm tưởng 8: “Kiểm tra bằng nam châm” là cách để chứng minh trong cánh tay của quý vị có một con chip siêu nhỏ hoặc kim tiêm bị bỏ lại sau khi quý vị được chích vắc-xin.

Sự thật: Đây chỉ là một chiêu trò để lừa gạt quý vị.

Quý vị có thể đã xem những đoạn video trên mạng xã hội về người có nam châm dính vào vùng da được chích vắc-xin trên cánh tay của họ nhằm để chứng minh trong vắc-xin có chứa con chip siêu nhỏ hoặc kim tiêm bị bỏ lại trong cánh tay. Đây chỉ là một trò lừa bịp.

Nam châm có thể dễ dàng dính vào da bằng cách dùng băng keo hoặc thuốc mỡ. Ngay cả khi ấn mạnh nam châm hoặc đồng xu lên da cũng có thể khiến những vật này dính vào da. Thêm vào đó, lượng kim loại cần thiết để hút được một nam châm là quá lớn để có thể nằm trong kim tiêm được sử dụng để chích vắc-xin COVID-19.

Lầm tưởng 9: Quý vị không thể tin tưởng những người đã sản xuất ra những loại vắc-xin này. Các Tập đoàn Dược phẩm Lớn (“Big Pharma”) sản xuất ra những loại vắc-xin này chỉ để kiếm lợi nhuận và họ trả tiền cho các bác sĩ để nói rằng sản phẩm của họ là an toàn.

Sự thật: Quá trình phát triển của các loại vắc-xin này đã được làm minh bạch. Có nhiều thông tin và dữ liệu được công bố rộng rãi cho các nhà khoa học độc lập và công chúng hơn bao giờ hết.

Trong khi có những ví dụ tồi tệ về việc các công ty dược phẩm đặt lợi nhuận lên trên sự an toàn, việc phát triển những loại vắc-xin này đã được tiến hành công khai. Các đánh giá về tính an toàn và hiệu quả (efficacy - một thuật ngữ dùng để chỉ vắc-xin có hoạt động) của vắc-xin đã được công bố rộng rãi cho mọi người tìm đọc.

Những người đánh giá nghiên cứu bao gồm những người đứng đầu các tổ chức y tế khác nhau trên khắp đất nước. Họ đại diện cho nhiều đội ngũ y tế, bao gồm những người đã đấu tranh mạnh mẽ chống lại sự phân biệt chủng tộc trong chăm sóc y tế. Họ không được trả tiền để làm công việc này và đã tham gia vào quá trình thẩm định chất lượng nghiên cứu và đảm bảo rằng sự công bằng được bảo vệ trong toàn bộ quá trình. Để biết danh sách tên các nhà thẩm định và nơi công tác của họ, hãy truy cập vào [trang web](#) của Ủy ban Tư vấn về Quy trình Phòng ngừa Miễn dịch (ACIP). Quý vị có thể tìm hiểu thêm thông tin về những người này bằng cách tra cứu họ trên trực tuyến. Quý vị cũng có thể tìm xem trên mạng một số cuộc tọa đàm của ACIP.

Lầm tưởng 10: Các cộng đồng Người Da Đen và Latinh đang được chọn ra để chích ngừa vắc-xin vì vắc-xin chưa thực sự được chứng minh là an toàn.

Sự thật: Các cộng đồng Người Da Đen và Latinh không được chọn ra để chích ngừa vắc-xin. Nhưng họ đang được khuyến khích đi chích ngừa vì tỷ lệ nhiễm bệnh, nhập viện và tử vong do COVID-19 ở những cộng đồng này là cao hơn.

Mối lo ngại này là chính đáng. Trong quá khứ, người da màu đã bị lừa dối hoặc bị ép buộc phải tham gia vào thử nghiệm các loại thuốc hoặc thủ tục y tế một cách phi đạo đức, gây rủi ro cho sức khỏe của họ.

Ba loại vắc-xin hiện đang được sử dụng ở Hoa Kỳ đã được thử nghiệm trên các nhóm chủng tộc khác nhau. Các nỗ lực đã được thực hiện để có số lượng những người tình nguyện Da Đen và Latinh phản ánh đúng tỷ lệ sắc dân của họ trong tổng dân số nhằm để đảm bảo rằng các vắc-xin này hoạt động an toàn và hiệu quả ở những nhóm này. Điều này được thực hiện cũng nhằm để ngăn chặn những nhóm này trở thành nạn nhân của vấn nạn bỏ lơ hoặc phân biệt chủng tộc trong chăm sóc y tế.

Đội ngũ y bác sĩ và các chương trình y tế cộng đồng luôn nỗ lực làm việc để đảm bảo các cộng đồng người Da Đen và Latinh được tiếp cận bình đẳng với việc chích ngừa COVID-19. Người Da Đen và Latinh, cùng với Người Mỹ Bản địa và Người Hawaii Bản địa là những cộng đồng có tỷ lệ nhiễm bệnh, nhập viện và tử vong do COVID-19 cao nhất. Điều này giải thích lý do tại sao quý vị lại thấy các biển quảng cáo hoặc nghe thấy quảng cáo khuyến khích những cộng đồng này đi chích ngừa.

Quận LA muốn những cộng đồng bị ảnh hưởng nặng nề nhất này có cơ hội được chích ngừa càng sớm càng tốt. Nguy cơ nhiễm bệnh của người Da Đen và Latinh ở LA là rất cao. Xin hãy tìm đọc những gì quý vị có thể về các loại vắc-xin từ các nguồn đáng tin cậy và tìm lời khuyên từ những người có hiểu biết đầy đủ mà quý vị tin tưởng – như bác sĩ, giáo viên khoa học hay một dược sĩ – và yêu cầu họ giải đáp các thắc mắc và mối lo ngại của quý vị. Câu hỏi của quý vị là rất quan trọng và xứng đáng được giải đáp bởi những người có hiểu biết và đáng tin cậy.

Lầm tưởng 11: Tôi không cần phải chích ngừa nếu tôi đã từng mắc COVID-19.

Sự thật: Theo khuyến nghị của các bác sĩ và các nhà khoa học, quý vị vẫn nên chích ngừa ngay cả khi đã từng mắc COVID-19. Điều này là do vắc-xin cung cấp sự bảo vệ hiệu quả hơn và lâu dài hơn.

Khả năng miễn dịch tự nhiên chính là sự bảo vệ mà quý vị có được sau khi từng mắc COVID-19. Chích ngừa sẽ tăng cường khả năng miễn dịch của quý vị để bảo vệ không bị nhiễm COVID-19 hiệu quả hơn và lâu dài hơn. Trên thực tế, một nghiên cứu gần đây cho thấy những người không được chích ngừa có nguy cơ tái nhiễm bệnh cao gấp đôi so với những người đã được chích ngừa đầy đủ. Chích ngừa cũng giúp bảo vệ chống lại các biến chứng có khả năng lây nhiễm nguy hiểm hơn của vi-rút, như biến thể Delta - một loại biến thể mà có thể đã chưa xuất hiện khi quý vị bị nhiễm bệnh lần đầu. Chích ngừa sẽ làm giảm khả năng quý vị bị tái nhiễm COVID-19.

Lầm tưởng 12: Các vắc-xin COVID-19 có chứa tế bào phôi thai có nguồn gốc từ việc phá thai. Tôi không ủng hộ việc phá thai. Chích ngừa là hành động sai trái vì vắc-xin có chứa tế bào phôi thai có nguồn gốc từ việc phá thai.

Sự thật: Không vắc-xin nào trong số các vắc-xin COVID-19 được phép sử dụng tại Hoa Kỳ có chứa bất kỳ mô bào thai hoặc tế bào phôi thai nào.

Các dòng tế bào được tạo ra trong phòng thí nghiệm từ các tế bào có nguồn gốc từ 2 ca phá thai được thực hiện vào năm 1973 và 1985 đã sử dụng trong quá trình phát triển, thử nghiệm hay sản xuất các vắc-xin COVID-19. Không có tế bào phôi thai nào được sử dụng có nguồn gốc từ một ca phá thai gần đây hoặc từ một ca phá thai được thực hiện cho mục đích duy nhất là để phát triển vắc-xin.

- **Pfizer và Moderna** đã không sử dụng bất kỳ dòng tế bào phôi thai nào để phát triển hoặc bào chế ra vắc-xin COVID-19 của họ. Hai hãng này đã sử dụng một dòng tế bào phôi thai cho quá trình thử nghiệm trong phòng thí nghiệm trước khi thử nghiệm vắc-xin của họ trên người.
- **Johnson & Johnson** đã sử dụng một dòng tế bào phôi thai để phát triển và thử nghiệm vắc-xin COVID-19 của họ. Họ cũng sử dụng dòng tế bào phôi thai đó cho quá trình sản xuất vắc-xin.
- Giáo hội Công giáo đã xem xét việc sử dụng các tế bào phôi thai cho mục đích này và tuyên bố rằng “việc tiếp nhận các vắc-xin COVID-19 có sử dụng các dòng tế bào từ bào thai có nguồn gốc từ phá thai trong quá trình nghiên cứu và sản xuất là chấp nhận được về mặt đạo đức”.

Nếu quý vị lo ngại về vấn đề này, chúng tôi khuyến khích quý vị xem xét kỹ lưỡng tài liệu [Vắc-xin COVID-19 và Các dòng Tế bào Phôi thai](#) để có thể đưa ra quyết định sáng suốt về việc chích ngừa.

Lầm tưởng 13: Chúng ta không biết thành phần của các loại vắc-xin COVID-19

Sự thật: Các thành phần của vắc-xin đã được công bố rộng rãi cho mọi người biết

Các thành phần có trong 3 loại vắc-xin được sử dụng ở Hoa Kỳ khác nhau tùy theo nhà sản xuất. Danh sách thành phần của mỗi loại vắc-xin có trong phụ lục C trên trang [Các Câu hỏi Thường gặp của CDC về Sử dụng Vắc-xin COVID-19](#). Ngoài vật liệu di truyền được dùng để kích thích hệ thống miễn dịch, các thành phần của vắc-xin đều là thành phần cơ bản. Một số thành phần có tên khoa học của hoá chất, nhưng nếu quý vị tra cứu chúng, quý vị sẽ thấy những thành phần này chính là muối, đường và chất béo. Đây đều là những thành phần an toàn trừ khi quý vị bị dị ứng với thành phần nào đó.

Không vắc-xin nào trong các vắc-xin được phép sử dụng ở Hoa Kỳ có chứa trứng, gelatin, latex hoặc chất bảo quản, cũng như không chứa các kim loại như sắt, niken, cobalt, lithium và các hợp kim đất hiếm. Các vắc-xin cũng không chứa bất kỳ sản phẩm chế tạo nào như sản phẩm vi điện tử, điện cực, ống nano carbon hoặc cuộn dây nano bán dẫn.

Lầm tưởng 14: VAERS, Hệ thống Báo cáo Tác dụng phụ của Vắc-xin, cho biết rằng hàng ngàn người, bao gồm cả trẻ em, đã tử vong vì vắc-xin COVID-19.

Sự thật: Không được và không nên chỉ dựa vào các báo cáo của VAERS để xác định liệu một loại vắc-xin có gây ra biến cố bất lợi hay không. Các biến cố bất lợi nghiêm trọng sau khi chích ngừa COVID-19 có thể xảy ra nhưng rất hiếm. Chưa có trường hợp tử vong nào được xác nhận ở trẻ em là do vắc-xin COVID-19 gây ra. Ngược lại, hàng trăm trẻ em đã tử vong vì nhiễm COVID-19.

Đã có sự nhầm lẫn về số ca tử vong được báo cáo trong dữ liệu được VAERS công bố. Mọi người đã hiểu sai các báo cáo về các ca tử vong của VAERS là tử vong do vắc-xin. Điều đó không chính xác. VAERS tiếp nhận tất cả các báo cáo về các biến cố bất lợi về sức khỏe sau chích ngừa. Bất kỳ ai cũng có thể gửi [báo cáo cho VAERS](#), kể cả công chúng. Một số báo cáo gửi cho VAERS đúng là phản ứng với vắc-xin. Những báo cáo khác là về những biến cố sức khỏe bất lợi trùng hợp ngẫu nhiên và không liên quan đến việc chích ngừa. Ví dụ: nếu một người tử vong trong một sự cố vài ngày sau khi chích vắc-xin, sự kiện có thể được báo cáo đến hệ thống VAERS. Trong VAERS, ca tử vong đó trông giống như một sự kiện liên quan đến vắc-xin vì nó xảy ra ngay sau khi người đó được chích ngừa mặc dù ca tử vong có thể không liên quan gì đến vắc-xin. Một số báo cáo có thể chứa thông tin không đầy đủ, không chính xác, trùng hợp ngẫu nhiên, không thể kiểm chứng hoặc thậm chí giả mạo.

Để tìm hiểu thêm về các điểm hạn chế của dữ liệu VAERS, hãy truy cập vào [trang thông tin về VAERS](#) của CDC hoặc xem video [VAERS và An toàn về Vắc-xin: Cách thức Hoạt động](#).

Để biết thêm thông tin về an toàn vắc-xin, hãy truy cập vào trang web [An toàn về Vắc-xin COVID-19](#) của CDC.

Nguồn thông tin Bổ sung

Để xem thông tin về những quan niệm đã được chứng minh là sai lệch, hãy truy cập:

- CDC: [Những Lầm tưởng và Sự thật về Vắc-xin COVID-19](#) và [Những Lầm tưởng và Sự thật về Vắc-xin COVID-19 cho Trẻ em](#)
- Bệnh viện Nhi đồng Philadelphia: [COVIDVaccineAnswers.org](#)
- Johns Hopkins: [Vắc-xin COVID-19: Lầm tưởng và Sự thật](#)
- FactCheck.org: [Những Quan niệm Sai lầm về COVID-19](#)